

Noorse leesteksten niveau 1

deel 2

eddy waumans

Inleiding

In niveau 1 worden alle woorden die niet tot een bepaalde basiswoordenschat behoren of direct herkenbaar zijn, vertaald. Als basiswoordenschat werden de woorden uit Lessen I tot en met XIV van Alf Sommerfelt & Ingvald Marm, *Norwegian. A book of Self-instruction in the Norwegian Bokmål*, (Teach Yourself Books, de editie van 1967) gebruikt. De woorden uit de tekst worden "letterlijk" vertaald: "dyrebagen" wordt dus "de dierentuin" en "sa" "zei". Woorden die er in het Noors en het Nederlands (ongeveer) hetzelfde uitzien en ook dezelfde betekenis hebben worden niet vertaald. Grammaticale informatie wordt niet gegeven.

Da mennesket fikk kjæledyr

	troeteldieren
Da Adam hadde spist av eplet, og blitt kastet ut av Edens hage , var det en dag at Gud kom for å se til Adam. Adam var ikke fornøyd , og sa til Gud: "Herre, da jeg var fremdeles i hagen, gikk du turer sammen med meg hver eneste dag. Nå ser jeg deg aldri lenger. Jeg føler meg ensom, og lurer på ¹ om du ikke bryr ² deg lenger om meg."	tuin tevreden 1 vraag me af; 2 bekommert
"Dette skal jeg ordne", sa Gud. "Jeg skal skape en partner til deg. En venn som for alltid er ved din side , og som skal minne deg om at jeg fremdeles bryr meg om deg. For uansett ¹ hvor barnslig ² eller foraktelig du oppfører deg, så vil din nye venn akseptere deg for den du er ¹ , og være glad i deg uansett ² . Akkurat som jeg er det.	creëren zijde nog altijd 1 ongeacht; 2 kinderachtig gedraagt 1 voor wie je bent; 2 hoe dan ook
Så skapte Gud et nytt dyr. Et dyr som skulle bli Adams nye partner og venn. Det var et vakkert dyr, og Gud var fornøyd med det han hadde skapt. Og det nye dyret var svært fornøyd med Adam, og logret ¹ med halen ² sin.	tevreden 1 kwispelde; 2 staart
Adam klappet fornøyd sin nye venn, hunden, som ble en trofast ¹ og hengiven ² venn. Adam følte seg ikke lenger så ensom, og tok med seg sin nye venn på turer, lekte med den og passet på den. Og Gud var fornøyd, og hunden var glad og logret med halen sin.	aaide 1 trouwe; 2 aanhankelijke
Det gikk en tid, og så kom en engel en dag til Gud. Den hadde vært og sett etter Adam, og var bekymret . Engelen fortalte Gud at Adam hadde blitt stolt og	ongerust trots

hovmodig¹. Han **vandret**² rundt som en **forfengelig**³ **påfugl**⁴, og **forventet**⁵ at alle skulle **tilbe**⁶ han som en **enestående**⁷ skapelse. Hunden hadde **riktig nok**⁸ fått Adam til å føle seg tilbedt og beundret.

Noen **burde**¹ lære Adam **ydmynhet**².

Gud tenkte seg litt om, og sa at dette skulle han ordne. Han skulle nå skape et nytt dyr, en ny partner og venn som for alltid ville se Adam for den han virkelig var, og at han **slett ikke**¹ alltid var verdt denne **tilbedelsen**².

Så skapte Gud katten. Og katten ble også Adams venn, men den ville ikke **lystre** ham. Og hver gang Adam så inn i kattens øyne ble han minnet om at han ikke var så enestående likevel. Slik lærte Adam ydmynhet. Og Gud var fornøyd. Og Adam ble et bedre menneske. Og hunden logret med halen.

Og katten, den brydde seg **verken** om det ene **eller** det andre.

Det vi forsømte

Det er ikke det du gjorde, men det du ikke fikk gjort, som ligger deg tungt på **hjertet**, ved kveld når solen går bort.

¹ hoogmoedig; ² zwierf; ³ verwaande; ⁴ pauw; ⁵ verwachtte; ⁶ aanbidden; ⁷ unieke; ⁸ werkelijk

¹ zou ...moeten; ² nederigheid

¹ helemaal niet; ² verafgoding

gehoorzamen

noch ... noch

nalieten te doen

het hart

Det lille besøk du glemte,
det brev som du ikke skrev.
De blomster du ikke sendte,
til bitre **minner** blev.

Husk livet er **altfor hastig**,
og altfor alvorlig ment.
Vi må ikke glemme **hverandre**,
snart kan det være for sent.

Det er ikke det som vi gjorde,
men det som vi aldri fikk gjort,
som **volder** oss bitter smerte,
mens dagen **glir** bort.

herinneringen

te; haastig

elkaar

veroorzaakt
glijdt

Ravnen¹ og osten²

En ravn satt på en grein. I munnen hadde den en **ostebit¹**. En **rev²** så raven og ville ha osten.

Reven var **lur¹**. Den begynte å **smigre²** raven. "Aldri har jeg sett en så fin fugl som du! Aldri har noen hatt så vakre **fjær¹**! Du er så flink **til alt²**; det er bare **synd³** at du ikke kan syngel!" sa reven til raven.

Raven så overrasket på reven. "Jeg kan syngel!" så den og begynte å syngel. Men **idet** den åpnet munnen, mistet den osten.

Reven tok osten og spiste den fort. Aldri hadde noe smakt så godt, syntes reven.

(Aesops fabler)

¹ de raaf; ² de kaas

¹ stuk kaas; ² vos

¹ leep; ² vleien

¹ veren; ² in alles; ³ jammer

op het ogenblik dat

Sol, sol, kom igjen

Sol, sol, kom igjen,
solen er min beste venn.
Bort med **skyer**, paraplyer,
hold nå **opp** å regne.
Sol, sol kom igjen,
solen er min beste venn.
Varm meg her og varm meg der,
og varm meg alle steder.

(barnesang)

kom terug

wolken
stop met

kinderlied

Splitt og hersk

Rosa og Trine er naboer. Rosa har lyst hår. Trine har svart hår. De er **venninner**¹. De ser **hverandre**² hver dag og liker å snakke med hverandre.

Det er sommer. Været har vært fint hele tiden, men i kveld regner det. Rosa ligger i senga, men hun sover ikke. Hun leser en bok. Trine er på badet og **pusser** tennene. Plutselig hører de en **lyd** begge to. Det er en katt som **mjauer**.

Rosa **åpner**¹ **bakdøren**². Trine åpner bakdøren. Katten sitter i Trines **hage**. Den er mager. Den ser trist ut.

Trine **tar opp**¹ katten og **koser med**² den. Katten får sove i soverommet hennes.

Neste dag er det fint vær igjen. Rosa og Trine er i Trines hage. Katten er også der. Den ser mye bedre ut. Den har allerede fått to navn. Rosa er sikker på at katten er en **hunkatt**. Derfor vil hun at katten skal hete "Sylvia".

verdeel; heers

¹ vriendinnen; ² elkaarpoetst
geluid
miauwt¹ opent; ² de achterdeur;
tuin¹ pakt ... op; ² knuffelt

wijfjeskat

Trine **derimot**¹ er **overbevist**² om at katten er en **hankatt**³. Derfor har hun valgt navnet "Sylvio".

¹ daarentegen; ² overtuigd; ³ kater

Katten er sulten. Rosa mener fisk er bedre for Sylvias **helse**¹ enn **kjøtt**². Trine mener at kjøtt er bedre for Sylvios helse enn fisk. Rosa koker litt fisk; Trine griller en **pølse**.

¹ gezondheid; ² vlees

Rosa og Trine er **tilbake** i hagen nå. Katten må velge. Velger katten fisk eller foretrekker den kjøtt? Katten velger fisk. Rosa er glad, Trine er **sint**. Men etter **måltidet** leker katten med Trine. Nå er det Trine som er glad, og Rosa... hun er sint.

worst

terug

boos

de maaltijd

Det er kveld nå... Katten sover i Rosas seng, men våkner

tidlig. Den vil ut. Rosa gir den litt melk, men det hjelper ikke. Katten er ikke tørst. Den vil ut.

Rosa åpner bakdøren. Det er **fremdeles** mørkt ute. Månen skinner. Katten hopper ut og klatrer opp på gjerdet. Den mjaueer igjen.

nog altijd

Trine hører katten mjaue. Hun åpner vinduet. I hånden har hun en **asjett**. På asjetten ligger en liten fisk. Hun roper sakte: "Sylvio, Sylvio...". Katten **nøler** ikke. Nå er den Trines katt igjen...

bord(je)

aarzelt

Noen timer senere sitter Trine og katten i hagen. Hun **klapper** katten og Sylvio liker det.

aait

Rosa liker det ikke. Hun er sjalu og **pønser ut** en **djevlesk**¹ plan. Hun fyller et stort **glasskar**² med vann. Noen fisker svømmer i karet. Katten **får øye på** fiskene og **skifter side** igjen. Nå er den Rosas venn igjen...

broedt ... uit

¹ duivels; ² glazen container

krijgt ... in de gaten;

verandert van kamp

Det er blitt kveld. Trine sitter helt alene i stuen sin. Hun ser på tv og drikker **akevitt** (41 volum prosent alkohol!).

Scandinavische brandewijn

Hun er snart **full**, og fulle folk gjør som kjent mange rare ting.

Hun forlater huset sitt, **banker** på Rosas dør og roper **allslags¹ skjellsord²**. Rosa er ikke fornøyd med ordene naboen sin bruker. Hun åpner døren og gir Trine en **ørefik**.

Trine er **forbauset¹**, men reagerer **umiddelbart²** og gir naboen sin en "**kilevink på nesen**." Det liker Rosa enda mindre, og hun **langer til¹** Trine. Det blir et **regulært² slagsmål...**

Og hva gjør katten? Den ser på slagsmålet og **morer seg**. Divide et impera – splitt og hersk – de gamle **romerne** visste det allerede!

dronken

klopt

¹ allerlei; ² scheldwoorden

oorveeg

¹ verbaasd; ² onmiddellijk peut op haar neus

¹ haalt uit naar; ² regelrecht gevecht

amuseren

Romeinen

Votten

Dit is een bewerking van een Oekraïens dieren sprookje. De namen van de dieren in dit sprookje duiden een van hun typische karakteristieken aan en klinken komisch:

Pilemus Silkehår = +/- Snelmuis Zijdehaar

Friskefrosk Langelår = +/- Kniekkikker Langbeen

Haremann Hoppsadans = +/- Haxeman Hopsakee

Revemor Silkesvans = +/- Vossemoer Zijdestaart

Ulven Aldrimett = +/- Wolf Nooitgenoeg

Villsvinet Trynebrett = +/- Wildzwijn Plooisnuit

Bamsefar Labbdiger = +/- Vaderbeer Zwarepoot

Det var **engang** en gammel mann som gikk med hunden sin **gjennom** skogen en vinterdag. Så mistet han den ene **votten**.

Litt senere kom en liten **mus** og krøp inn i votten og sa: "Dette skal være huset mitt i natt!"

En stund **etter¹** stod en liten **frosk² utenfor³** og spurte:

eens

door

want

muis

¹ daarna; ² kikker; ³ buiten

"Hvem er det som bor i denne votten?"

(*d.w.z. voor de want*)

"Pilemus Silkehår, og hvem er du?"

"Friskefrosk Langelår. **Kan jeg få** bo sammen med deg?"

mag ik

"Ja da, **bare** kom inn."

maar

Da sola gikk ned, kom en liten **hare**¹ og **stanset**² foran votten og spurte: "Hvem er det som bor i denne votten her?"

¹ haas; ² stopte

"Pilemus Silkehår og Friskefrosk Langelår, og hvem er du?"

"Jeg er Haremann Hoppsadans", kan jeg få bo sammen med dere?

"Ja da, bare kom inn."

Nå var det tre **stykker** som bodde i votten, og det ble **temmelig** varmt.

"stuks"
tamelijk

Da **månen**¹ kom opp, kom en **rev**² og stanset ved døra og

¹de maan; ² vos

spurte: "Hvem er det som bor i denne votten?"

"Pilemus Silkehår og Friskefrosk Langelår og Haremann Hoppsadans. Og hvem er du?"

"Jeg er Revemor Silkesvans. Kan jeg få bo sammen med dere?"

"Ja da, bare kom inn."

Nå satt det fire i votten og så ut i skogen og **snøværet**.

het sneeuwweer

Plutselig kom en ulv og stanset ved votten. Han spurte:
"Hvem er det som bor i denne votten?"

"Det er Pilemus Silkehår, Friskefrosk Langelår,
Haremann Hoppsadans og Revemor Silkesvans. Og
hvem er du?"

"Jeg er Ulven Aldrimett. La meg bo hos dere."

"Ja da, bare kom inn."

Ulven **smøg** seg inn i votten, og nå var det fem stykker
der.

kroop

Midt på¹ natten kom et **villsvin**² forbi, stanset og
spurte: "Hvem bor i denne votten?"

¹ in het midden van; ² ever-
zwijn

"Pilemus Silkehår, Friskefrosk Langelår, Haremann
Hoppsadans, Revemor Silkesvans og Ulven Aldrimett,
men hvem er du?"

"Jeg er Villsvinet Trynebrett, kan jeg også få bo i
votten?"

"**Bare**¹ hvis du ikke er **for tykk**²."

¹ alleen; ² te dik

"Å nei da, jeg skal gjøre meg så liten som jeg kan."

"Ja, kom bare inn."

Nå satt de seks i votten Det var så **trangt** at de nesten
ikke kunne **røre seg**.

nauw
zich bewegen

Da kom en bjørn **tassende**. "Hvem er det som bor i
denne votten her?" **brummet** bjørnen.

aansloffen
bromde

"Pilemus Silkehår, Friskefrosk Langelår, Haremann
Hoppsadans, Revemor Silkesvans, Ulven Aldrimett og
Villsvinet Trynebrett, men hvem er du?"

"Jeg er Bamsefar Labbdiger, kan jeg få bo sammen med
dere?"

"Vi kan ikke la deg komme inn, for vi har **ingen** plass."

geen

"Å jo da, det går **nok**."

wel

"Ja, men da må du ikke gjøre deg så bred."

Og så krøp bjørnen inn i votten, det ble virkelig trangt, for nå var det syv stykker som bodde der.

I mellomtiden merket mannen at han hadde mistet votten sin. Han og hunden snudde og gikk **tilbake** for å **lete etter**¹ den. Hunden så noe som **rørte seg**² i snøen, akkurat som det var levende.

inmiddels
terug
¹ zoeken; ² zich bewoog

Da begynte hunden å **bjeffe**¹: "**Voff**², voff, voff!" Og alle dyrene **sprang** ut av votten og ble borte i skogen.

¹ blaffen; ² waf
sprongen

Og så kom den gamle mannen og **tok på seg** votten sin, og han kunne ikke skjønne at votten var så god og varm, når den hadde ligget i snøen hele natten!

deed ... aan

På restauranten

Falafel is een gerecht van doorengemengde en vervolgens gefrituurde fijngemaakte kikkererwten, uien en kruiden; couscous wordt bereid uit pap van zwarte gierst.

En dag går Helga på **kino** og ser en film hun har hørt og lest mye om. Etterpå treffer hun en gammel venn, Rikard, som hun ikke har sett **på lenge**. De jobbet sammen tidligere.

bioscoop
sinds lang

Rikard: Hei, Helga!

Helga: Hei, Rikard. Hvordan har du det på jobben?

Rikard: **Ikke så verst**. Har du vært på kino?

gaat wel

Helga: Ja, jeg har sett "Sherlock Holmes".

Rikard: Jeg så den på lørdag og jeg likte den veldig godt. Du, skal vi ikke gå et sted og spise? Så kan vi prate litt – om filmen og om gamle dager.

Helga: Det er en god idé!

Rikard: vi vil gjerne ha et bord for to.

Kelneren: Er dette bra?

Rikard: Det er fint, takk.

Kelneren: Her er menyen. Vil dere spise **med det samme**?

Helga: Jeg liker fisk. Hva vil du anbefale?

Kelneren: **Laksen** er fin og fersk. Og mange **skryter av torsken**¹ med asparges, **gulrøtter**² og poteter.

Helga: Da tar jeg torsk, takk.

Rikard: Jeg elsker vegetarisk mat. Falafel med couscous for meg, takk.

Kelneren: Og hva vil dere ha å drikke?

Rikard: Vann, takk, og så en **hvitvin**.

Rikard: Dette var god mat! Jeg må **innrømme** at jeg først var sikker på at falafel var **kjøtt** for jeg hadde aldri trodd at noe vegetarisk skulle være så godt! Hvordan var torsken din?

nu dadelijk

de zalm

¹ lopen hoog op met de kabeljauw; ² wortels

witte wijn

toegeven
vlees

heerlijk

ijs

Helga: Jeg synes den var veldig god. Og vinen var også god. Det er **deilig** med mat som man ikke har laget selv!

Kelneren: Skal det være noe dessert? Litt **is** kanskje?

Helga: Ikke for meg, takk. Bare en kopp kaffe.

Mistet jobben

Person 1: Jeg mistet jobben igår, jeg.

Person 2: Hva jobbet du som da?

Person 1: Jeg jobbet som **lokfører**. Hadde vært i samme jobben i tolv år. **Nedskjæringer** vet du. Det er mye av det i **jernbanesektoren**¹ **nå for tida**². Det er **nemlig**³ ikke bare jeg som har mistet mitt jobb. Det er mange andre som også er i samme situasjon. Jeg var bare en av mange som fikk **gal konvolutt**.

Person 2: Lokfører, ja. Det er ikke bare der det er nedskjæringer. Så, var jobben godt betalt?

Person 1: **Godt betalt og godt betalt**¹. **Lønna**² var **grei**³ nok. Det var akkurat til at jeg og familien min har **klart oss**. Det er egentlig det som er verst. Hvordan skal barna mine klare seg i **framtiden**? Det er jo ikke bare å finne seg en ny jobb heller. Men en eller annen **løsning** må det være.

Person 2: Det er **viktig** å ikke miste håpet

Person 1: Det er lettere sagt enn gjort!

machinist
bezuinigen
¹ de spoorwegsector; ² op dit ogenblik; ³ namelijk
"de verkeerde enveloppe"

¹ zo en zo goed betaald
² het loon; ³ oké
ons gered hebben
de toekomst
oplossing

belangrijk

Sitater

Den **gale** veien blir ikke riktig selv om mange går den.

Å lide nederlag er ikke det samme som å **ha tatt feil**.
(Lord Hailsham)

For de fleste mennesker er **fornuft** ikke annet enn deres

verkeerde

zich vergist hebben

verstand

egne meninger.

eigen

De eneste ting man aldri **angrer på**¹ er **ens**² feil. (Oscar Wilde)

¹ spijt heeft; ² zijn eigen

Min livsfilosofi har aldri **innbragt** meg noe, men den har **spart meg for meget**. (Knut Hamsun)

opgebracht
mij voor veel bespaard

Hjertet¹ har sin egen **forstand**² som forstanden ikke alltid forstår. (Blaise Pascal)

¹ het hart; ² verstand

Jeg har alltid hatt glede av gjester, **enten**¹ **gleder**² de meg når de kommer **eller** når de går. (Winston Churchill)

¹ of; ² blij maken
of

Det er merkelig hvor hyggelig folk **oppfører seg** når de vet at du skal til å gå. (Michael Arlen)

zich gedragen

En mann som **småbarn**¹ og hunder kommer til **uten**² at han **lokker på dem**, er et godt menneske. (Th. G. Hippel)

¹ kleine kinderen; ² zonder
ze lokt

Sinne¹ har alltid en **grunn**², men **sjelden**³ en god grunn. (Benjamin Franklin)

¹ woede; ² reden; ³ zelden

Tre kan **holde på**¹ en **hemmelighet**², hvis to av dem er døde. (Benjamin Franklin)

¹ bewaren; ² geheim

Et **friskt**¹ og **voksent**² menneske står opp klokka halv åtte og føler seg elendig. (Jean Kerr)

¹ gezond; ² volwassen

En mann som aldri ler, er som en sommer **uten** blomster.

zonder

Mannen min og jeg har laget et virkelig godt system for **husarbeid**; ingen av oss gjør det. (Dotte Archibald)

huishoudelijk werk

maakt ...op; de vaat

Jeg hater husarbeid! Du **rer** senger, tar oppvasken - og seks måneder senere **er det på'n igjen**. (Joan Rivers)

moet het opnieuw gedaan worden

Ingen¹ er så **døv**² **som**³ han som ikke vil høre.

¹ niemand; ² doof; ³ als

En jury er en gruppe på tolv som **avgjør** hvem av **partene** som har den beste advokat. (Milton Berle)

beslist
de partijen

Det er bedre å ha elsket og tapt enn aldri ha elsket. (Seneca)

¹ vergeven; ² verveelt

Vi **tilgir**¹ gjerne dem som **kjeder**² oss, men aldri dem vi selv kjeder. (François de La Rochefoucauld)

¹ wijsheid; ² schat; ³ eigenaar
spreekwoord

Lærdom¹ er en **skatt**² som følger sin **eier**³ overalt. (Kinesisk **ordtak**)

de aarde

Vi er ikke kommet til **jorden** for å bli lykkelige men kanskje for å gjøre andre lykkelige. (Folke Bernadotte)

wijze
opvatting

Vi møter aldri andre **fornuftige** mennesker enn dem som er av samme **mening** som vi selv. (François de La Rochefoucauld)

erop letten

Man kan si hva man vil, men man skal **vokte seg for** hvem man sier det til.

¹ controversieel; ² onder
opvattingen

Jeg er **kontroversiell**¹; men det er bare **blant**² de som ikke deler mine **opfatninger**. (John Kenneth Galbright)

uitgebut

I et kapitalistisk system blir mennesker **utnyttet** av andre mennesker. I et kommunistisk system er det akkurat **motsatt**. (John Kenneth Galbright)

omgekeerd

Snø!!!! (En dagbok)

8. desember.

Det begynte å snø. Det er årets første snø, og min kone og jeg tok oss et glass konjakk og satte oss ved vinduet og så på de hvite **flakene**¹ som **dalte ned**² fra himmelen. Det så ut som et **maleri**. Det er så

¹ vlokken; ² neerdaalden
schilderij

romantisk! Jeg ELSKER snø!

9. desember.

Vi våknet til et vakkert **teppe** av hvit snø! Det dekket hele landskapet! For et vakkert **syn**! Kan det være et vakrere sted i hele verden? Å **flytte hit** var den beste ideen jeg **noen gang**¹ har hatt! Jeg **måket**² snø for første gang på

mange år, og følte meg som en gutt igjen!

12. desember.

All snøen har smeltet. Jeg var skuffet, men naboen sier at vi får definitivt en hvit **jul**! Han sier at vi kommer til å få så mye snø at jeg ikke vil **tåle**¹ **synet**² av den før vinteren er **omme**. Det tror jeg ikke er mulig! Naboen er en hyggelig fyr og jeg er glad for å ha ham som nabo!

14. desember.

Det falt 30 cm i natt! Temperaturen falt til -20 grader og kulden får alt til å **glitre**! Vinden var kald, men jeg varmet meg ved å måke **oppgangen**. Dette er livet! Jeg hadde ikke trodd det skulle bli så mye snømåking, men jeg får i alle fall litt trening! Skulle bare ønske at denne **hosten** gikk over.

15. desember.

Det er **meldt**¹ ca. 60 cm snø. Kjøpte også **vinterdekk**² til konas bil. Kona vil ha **peis**³ i **stua**⁴ i **tilfelle**⁵ strømmen går. Det tror jeg er bare **tull**⁶. Vi er jo ikke i Sibir!

16. desember.

Storm i **morges**¹. Jeg falt og **slo meg**² da jeg var ute og **strødde**³ salt. Kona lo, noe jeg ikke likte.

tapijt
gezicht
hierheen verhuizen
¹ooit; ²ruimde

Kerstmis
¹ verdragen; ² de aanblik
voorbij

glinsteren
de weg naar het huis

hoest

¹ aangekondigd; ² winter-
banden; ³ haard; ⁴ woonka-
mer; ⁵ voor het geval dat
⁶ flauwekul

¹ vanmorgen; ² bezeerde me; ³
strooide

17. desember.

Fremdeles¹ langt under null. Veiene er **stengt**². Strømmen var borte i fem timer. Jeg **trengte** en hel del klær for å holde meg varm. Jeg **burde** vel **ha hatt** peis... Jeg kan nesten ikke tro at jeg sitter her og fryser i min egen stue!

¹ nog altijd; ² gesloten
had ... nodig
zou ... gehad moeten hebben

20. desember.

Strømmen er tilbake, men det kom nye 40 cm. av den **fordømte** snøen i natt. Jeg måtte måke igjen. Det tok hele dagen. Jeg prøvde å få **nabogutten** til å måke, men han sa han ikke hadde tid for de skulle spille ishockey. Guttungen lyver! Naboen sier jeg må måke ellers vil **kommunen** sende **regning** fordi jeg ikke holder oppgangen åpen. Han lyver!

verdomde
de buurjongen

de gemeente
de rekening

22. desember.

Naboen hadde rett. Det blir en hvit jul. Det kom nye 20 cm av denne fordømte snøen i dag og det er så veldig kaldt at den **neppe**¹ vil smelte før i august. Det **tok**² meg 45 minutter å kle på meg for å gå ut og måke, og da måtte jeg **på do**. Da jeg hadde fått alle klærne på meg igjen var jeg for **sliten**¹ for å måke. Prøvde å **leie**² naboen til å måke for meg resten av vinteren, men han sa han hadde det for travelt. Jeg tror **fyren** lyver.

¹ nauwelijks; ² kostte

naar de wc
¹ vermoeid; ² inhuren

de kerel

23. desember.

Bare 10 cm. snø i dag. Det ble "varmere" også: 0 grader! Kona ville ha meg til å **pynte**¹ **juletreet**² i dag. Hun er **ikke riktig klok**¹! Hun kunne ha spurt **for en måned siden**²! Hun sier hun spurte for en måned siden men jeg tror hun lyver.

¹ versieren; ² de kerstboom
¹ niet goed wijs; ² een maand geleden

24. desember.

60 cm. snø. **Snøplogen** kom og kastet snøen inn mot garasjen min! Trodde jeg skulle få **hjerrestans**. Hvis jeg **får tak i** den fordømte fyren som kjører den plogen skal jeg dra ham gjennom snøen! Jeg vet at han gjemmer seg bak hjørnet og venter til jeg er ferdig med måkingen **før** han kommer med den fordømte plogen og **dekker til** alt jeg har måkt opp! I kveld ville kona at jeg skulle syng **julesanger**¹ sammen med henne og **åpne pakker**², men jeg hadde ikke tid: jeg ventet på den fordømte plogen.

de sneeuwploug
hartstilstand
te pakken krijg

vooraleer
bedekt

kerstliedjes
pakjes openen

25. desember.

Så ut av vinduet! 50 cm. **til** av den fordømte snøen i natt. Jeg må måke igjen og det gjør meg rasende! Jeg HATER denne fordømte snøen! I dag kom han som kjører snøplogen og spurte om penger til en **innsamling**¹ for en god **sak**². Jeg kastet juletreet på ham! Kona sier det var **galt** gjort. Jeg synes hun er en idiot. Hvis jeg må se "**Tante Pose**"¹ **en eneste gang til**² **kommer jeg til å**³ **stappe**⁴ TVen i mikro-ovnen.

meer

¹inzameling; ² zaak verkeerd¹ zie onderaan; ² nog een keer; ³ zal; ⁴ proppen

26.desember.

Fremdeles **innesnødd**¹. Hvorfor **i all verden**² har jeg flyttet hit???? Det var HENNES ide! Hun begynner virkelig **å gå meg på nervene!**

¹ ingesneeuw; ² in hemels-naam;

op mijn zenuwen te werken

27.desember.

Temperaturen falt til -30 grader og **rørene**¹ er **frosset**². **Rørleggeren** kom etter 14 timer og skulle ha 3500 kroner for arbeidet.

¹ de leidingen; ² bevroren de loodgieter

28.desember.

Det ble varmere, omkring -20 grader. **Fortsatt** innesnødd. Dette stedet gjør meg helt **gal!**

nog altijd gek

29.desember.

30 cm. snø til. Naboen **ringer** og sier jeg må måke taket ellers **bryter** det **sammen**. Det er det dummeste jeg har hørt. Tror han jeg er en idiot????

telefoneert stort ... in

30. desember.

Taket brøt sammen. Kona har dratt hjem til sin mor. Det er meldt 30 cm. snø.

31.desember.

Jeg **satte fyr på** huset. Ikke mer måking!

stak ... in brand

8. januar.

Det føles så godt. Jeg elsker de små hvite pillene de gir meg. Men hvorfor er jeg bundet **fast** til senga....?

vast

¹ "Tante Pose" is een oude Noorse film die vaak rond Kerstmis op tv getoond wordt.

Nemo

I dag er det søndag. Det er høst. Det regner og blåser. Siri og Ole skal på besøk på **akvariet**. De reiser til

het aquarium

akvariet i Ålesund.

På akvariet ser de mange fisker. Det er store fisker og små fisker. Fiskene har mange forskjellige farger. Noen er pene, noen er stygge, og noen er **rare**. Noen er sultne, og noen er **mette**².

Siri og Ole ser på fiskene i to timer. De blir trette og sultne. Far og mor er **kaffe-tørste**. De tar en pause på kaféen. Alle vil ha **boller**¹ med **rosiner**². Mor og far kjøper kaffe. Ole og Siri får **brus**. De synes det er koselig å være på akvariet. Plutselig hører de noen **rare lyder** nede ved døra.

Døra **går sakte opp**¹. En **sel**² kommer **vraltende**³ inn i kafeen. Selen lager noen **rare lyder**⁴. Han vralter rett bort til **disken**. Selen ser opp på dama som står bak disken. Så lager den enda flere lyder.

"Du får ikke lov å **tigge**, Nemo!" sier dama, men selen **gir seg ikke**¹. Da får selen en **is**² av dama.

Hun legger isen ned på **gulvet**¹. Selen **smatter**²

eigenaardig
verzadigd

hebben zin in koffie
¹ bolletjes; ² rozijnen
prik

geluiden

¹ gaat langzaam open; ² zee-
hond; ³ waggelend; ⁴ gelui-
den; ⁵ de toog

bedelen
¹ laat niet af; ² ijsje

¹ de vloer; ² smakt; ³ tevre-
den; ⁴ slurpt

fornøyd³. Han **slurper**⁴ i seg isen.

Plutselig kommer en mann med en stor **bøtte** inn i kaféen. Det er sjefen på akvariet. Han **leter etter** Nemo. Han blir så glad da han ser Nemo. "Nei, har du gått hit igjen, Nemo!" sier han. "Har du glemte at du skal ha middag?"

Sjefen drar opp en stor **sild** fra bøtta. Han holder den opp i luften.

Nemo er sulten. Han vil ha sild til middag. Han **strekker seg etter**¹ silda. Nemo **sluker**² silda. "Du må bli med ut hvis du vil ha mer!" sier sjefen. "Seler pleier ikke å spise på kafé," sier sjefen og ler.

Så går sjefen sakte mot døra. Nemo vralter etter. Alle i kafeen **klapper** for Nemo

Siri og Ole synes dette var **kjempegøy**. De har sett en sel som gikk på kafé. Far forteller at sjefen på akvariet fant Nemo da han lå nede i **sjøkanten**. Han var bare noen dager gammel. Han var helt alene: moren hans var borte og han kunne ikke **klare seg**¹ alene. Han **kom til å**² dø. Derfor tok sjefen Nemo med seg hjem.

De første ukene bodde Nemo i **badekaret**. Han fikk melk med **tran** og sukker og sild. Han fikk mat mange ganger **om dagen**. Nemo fikk mat om natta også.

Nemo **vokste** og vokste. Snart var Nemo blitt for stor til badekaret. Sjefen tok med seg Nemo til akvariet. Selen øvde seg på å svømme i sjøen. Men om natta bodde han i badekaret. Han var for liten til å være alene.

Nemo vokste og vokste. Han klarte å fange fisk i sjøen. Men likevel ville han ha sild av sjefen. Han **dro på** lange svømmeturer.

Tre ganger om dagen kom Nemo opp på land. Sjefen visste når han kom. Han stod og ventet på Nemo. Nemo fikk sild og Nemo fikk **klapp**¹ og **klem**².

En kveld ville ikke Nemo være med sjefen hjem. Da sjefen hadde låst akvariet og var klar til å dra hjem, var **ikke** Nemo å se **noe sted**¹. Nemo var blitt **voksen**² og

emmer
is op zoek naar

haring

¹ strekt zich uit naar; ² slikt ...
in

applaudiseren

fantastisch leuk

kant van de zee

¹ zich redden; ² zou

de badkuip
levertraan
per dag

groeide

maakte

¹ aaien; ² knuffels

¹ nergens; ² volwassen
zelfstandig zijn

ville **klare seg selv**.

Men Nemo **var selskapssyk**. Derfor kom han hver dag inn på stranda for å få sild og klapp av sjefen. Nemo ble aldri mer med sjefen hjem. Han var blitt for stor til det.

Det kom mange barn og voksne som ville hilse på Nemo. De hadde lest om Nemo i avisen. Nemo var blitt berømt!

En dag i sommer kom Nemo opp på stranda. Nemo kom for å få silda si. Nemo kom for å hilse på sjefen. Men sjefen var ikke der.

Da ble Nemo **lei seg**. Han vraltet opp til akvariet for å lete etter sjefen. Han vraltet inn den første døra han fant. Nemo kom inn i kaféen. Dama bak disken visste ikke hva hun skulle gjøre. Derfor gav hun Nemo en is. Mange kom bort for å se på Nemo. De ville hilse på ham. Det likte Nemo veldig godt.

Fra den dagen kom Nemo i kaféen nesten hver dag. Nemo fikk alltid is av dama bak disken. Alle som var i kaféen, ville se på Nemo og hilse på ham. Mange kom bare for å få se selen som gikk på kafé. Nemo var blitt **kjendis**: flere aviser hadde bilde av ham. Han kom til og med på tv. Ingen andre seler var som Nemo.

had behoefte aan gezelschap

triest

beroemdheid

En kriminalgåte

Det var to **årsaker**¹ til at **lensmannen**² Pettersen var litt nervøs. Den ene var at det hadde kommet melding om mange **mystiske tyverier**³ fra **venterom**⁴ og garderober. Den andre var at det var svært lenge siden han hadde snakket med **kjæresten** sin, Sigrid.

"Kanskje jeg skulle kjøpe en diamantring til henne," tenkte Petersen, da vil hun nok forstå at jeg er glad i henne. Kanskje en blå eller grønn diamant? Eller en rød? Mer fikk han ikke tenkt, for akkurat då ringte telefonen.

¹ oorzaken; ² het hoofd van een landelijk politiekantoor

³ mysterieuze diefstalen

⁴ wachtkamers
geliefde

"Hjelp! Noen har stjålet diamantringen min," sa en damestemme da han tok av **røret**.

"Det var ikke jeg som gjorde det!" sa lensmann Pettersen.

"Nei, selvsagt ikke, sa dama, "dette er fru Bente Knapsen. Er det ikke lensmannen jeg snakker med?"

"Eh, jo!" sa Pettersen. "Jeg bare satt i andre tanker. Når ble ringen din stjålet?"

"Jeg var i **svømmehallen** i dag tidlig, og hadde lagt ringen i lomma på **kåpen** min i garderoben. Da jeg skulle **kle på meg** igjen, var ringen borte. Det var en blå diamantring som var **verd**¹ minst 45000 kroner. Og jeg **mistenker**² Mette Fingsen for å ha tatt den. Hun var i alle fall i garderoben da jeg kom inn."

"Jeg må spørre deg om noe," sa lensmann Pettersen da han et kvarter senere stod på trappen der Mette Fingsen bodde. "Var det du som tok en diamantring i svømmehallen i dag?"

"Hvordan tør du påstå noe slikt? Jeg er en **snill** og ærlig dame. Vær så god, lensmann, bare **ransak** meg og hele huset. Her fins det ingen blå diamantringer."

"Jeg er **temmelig** sikker på at det er du som gjorde det," sa Pettersen. "Det er nok best at du blir med på **kontoret**. Smaragder er grønne, og rubiner er røde, men diamanter kan ha flere farger og jeg har ikke sagt noe til deg om hva farge det var på diamanten."

de hoorn

het zwembad

mantel

aankleden

¹ waard; ² verdenk

vriendelijke

doorzoek

tamelijk

(politie)kantoor

Sannheten om sola

Hanna Hallem Ødegård

Se på meg. I dag **skinner** jeg bare for deg.

schijn

Når jeg skinner er alle glade, men noen er også **sinte** fordi jeg skinner for varmt.

boos

De som ikke er **fornøyd**, kan de ikke være en sol selv, da?

tevreden

Det er **faktisk**¹ veldig **slitsomt**², for jeg må smile hele tiden for at jeg skal skinne.

¹ eigenlijk; ² vermoeiend

Når jeg tar meg en pause er de **fleste**¹ **sure**², og **skyene**³ tar over.

¹ meesten; ² nors; ³ de wolken

Jeg er jo veldig pen og, så jeg liker å skinne så folk skal se på meg.

Jeg er midtpunktet i himmelen.

Alle **gleder seg** til jeg kommer, og jeg må si at jeg er veldig glad i alle sammen.

verheugen zich erop

Mord!

En historie av Margery Allingham; gjenfortalt av Sven Olausson og oversatt til norsk av Ole Gunnar Kjosnes

Dick var en mann **i førtiårene**. Han hadde et magert ansikt. Øynene var blå. Dicks første kone het Molly. Hun var en **sjenert**¹ kvinne på Dicks **alder**². Dick hadde **lurt**³ henne til å **gifte seg**⁴ med ham. Han **overtalte**⁵ henne også til å **testamentere**⁶ pengene sine til ham.

Molly døde i en "ulykke" på badet. Men det var ingen **virkelig**¹ ulykke. Det var **mord**². Dick **myrdet**³ henne med elektrisitet på badet. Politiet trodde det var en ulykke.

Dick flyttet mange mil **vestover**¹. Han **skiftet**² navn. Han traff en ny **middelaldrende**³, sjenert kvinne. Hun het Donna.

Donna giftet seg med Dick. Hun testamenterte alle pengene sine til Dick. Donnas bror likte ikke dette. Donna døde på badet, og politiet trodde at det var en ulykke.

Etter dette flyttet Dick langt **østover**¹. Han **byttet**² navn igjen.

Det gikk fire år. Dick møtte Edith på et hotell. Hun **virket** sjenert og nervøs. Hun hadde et kostbart **diamantsmykke** på seg.

Dick begynte å snakke med Edith. Hun hadde vært lærer. Hun var førtitre år gammel. Faren hennes var nettopp død. Edith hadde **arvet** en ganske stor **formue**¹ etter sin far. Nå var hun **ensom**².

Dick var svært sjarmerende. Etter en uke var Edith veldig **forelsket**. Etter fem uker giftet de seg **i all hemmelighet**. De skrev testament. Edith skulle få alle pengene til Dick om han døde først. Dick skulle få alle pengene til Edith om hun døde først.

Dick **leide** et hus. De flyttet inn. Edith var glad og **munter**. Men hun spurte mye om Dicks jobb. Dick ble litt **urolig**.

tussen 40 en 50 jaar oud

¹verlegen; ²leeftijd; ³haar ertoe overgehaald; ⁴trouwen ⁵overhaalde; ⁶bij testament nalaten

¹echt; ²moord ³vermoordde

¹naar het westen; ²veranderde van; ³van middelbare leeftijd

¹naar het oosten; ²wisselde van

leek
diamanten sieraad

geërfd
¹fortuin; ²eenzaam

verliefd
in alle stilte

huurde
opgewekt
onrustig

Det var en ettermiddag i september. Dick og Edith skulle gå ut og spise på en restaurant om kvelden.

Klokka var fem om ettermiddagen. Dick begynte å **forberede** et nytt mord. Han sto på badet. Han fylte **badekaret**¹ med vann. På en **hylle**² ved badekaret var det en hvit, elektrisk ovn. Dick hadde kjøpt den billig. Han **satte på**¹ varmeovnen. **Varmeelementene**² begynte å **gløde**³.

Dick gikk ut i **klesskapet**¹. Der var **hovedbryteren**² til **strømmen**³. Dick **skrudde av**⁴ hovedbryteren. Så gikk han tilbake til badet. Elementene hadde **sloknnet**⁵.

Dick satte ovnen ned i badekaret. Gjennom vinduet så han Edith. Hun **spaserte**¹ i **hagen**². Han åpnet vinduet og ropte: "Skynd deg nå! **Skumbadet** er snart ferdig. Skynd deg **før**¹ **badevannet**² blir kaldt."

"Jeg kommer snart. Så **snilt**¹ av deg å **gjøre i stand**² badevannet," sa Edith.

Han visste at hun kom til å **kle av seg på soverommet**¹ og **ta på seg morgenkåpe**². Etterpå ville hun gå på badet. Han tømte skumflasken i badekaret. Det **dannet seg tusenvis med**¹ fine **bobler**². Boblene **luktet**³ godt. Nå var det **umulig**³ å se ovnen som var i badekaret. Det var bobler overalt i badekaret. Det var derfor umulig å se **ledningen**. Alt var perfekt!

Dick tok på seg jakka. Han åpnet døra. **I det samme** kom Edith. Hun hadde på seg blå morgenkåpe.

"Skynd deg nå før vannet blir kaldt. Jeg går og **byter** klær. Jeg er ferdig om ti minutter," sa Dick. Han gikk og **lukket** døra etter seg. Hun låste døra. Hun låste alltid

voorbereiden

¹ de badkuip; ² plank

¹ zette ... aan; ² de warmte-elementen; ³ gloeien

¹ de bergruimte; ² de hoofdschakelaar; ³ de stroom; ⁴ schakelde ... uit; ⁵ uitgegaan

¹ wandelde; ² de tuin het schuimbad

¹ vooraleer; ² het badwater

¹ lief; ² klaarzetten

¹ zich uitkleden in de slaapkamer; ² haar peignoir aantrekken;

¹ vormden zich duizenden

² bubbels; ³ roken

onmogelijk

het snoer

op hetzelfde ogenblik

verwissel van

sloot

døra til badet.

Han ventet et minutt. Så ropte han: "Er det deilig?" Hun svarte: "**Vidunderlig**¹! **Skummet**² lukter så godt."

¹ fantastisk; ² het schuim

Da sprang han til hovedbryteren. "En, to, tre, fire" sa han og **skrudde på**¹ strømmen. Det **gnistret** da **sikringen** gikk. Etterpå ble det helt stille.

¹ zette ... aan; ² knetterde de zekering

Dick gikk til badedøra. Han **banket på**. "Edith," ropte han. Det var stilt der inne. Ingen svarte. "Edith," ropte han igjen. Det var stille som i **graven**¹. Dick **pustet lettet**². Han tenkte: "Strømmen har drept henne, raskt og **smertefritt**."

klopte aan

het graf
ademde opgelucht
pijnloos

Han sa til seg selv: "Det **passer bra** om jeg oppdager "ulykken" om en halv time. Jeg henter en nabo. Vi **bryter opp** døra. Jeg ringer etter politi og sykebil. Alle vil tro at ovnen har falt ned i vannet og drept henne."

komt goed uit

breken ... open

Dick skyndte seg til **entréen**. Edith hadde gjemt **verdipapirene**¹ sine i en **hatteeske**² med **lås**³. Men Dick visste om det. Han brøt opp låsen. Det var vanskelig. **Øverst**¹ i eska lå det en **bankbok**². Nesten 500 000 kroner!

de hal

¹ waardepapieren; ² hoeden-
doos; ³ slot

¹ bovenaan; ² spaarboekje

Dick **bladde** i bankboka. Det var omtrent ikke penger igjen! Hun hadde **tatt ut** 495 000 kroner i **forrige** uke! Hva hadde hun gjort med pengene?

bladerde
afgehaald
vorige

Dick ble helt **vill**¹. Han **lette**² videre i eska. Da fikk han et sjokk. Det lå et brev til ham i eska. "Dick Arlington, personlig," sto det på brevet.

¹ buiten zichzelf; ² zocht

Han **rev opp konvolutten**. Brevet var skrevet av Edith. Det var bare to dager gammelt.

scheurde de enveloppe open

"Kjære Dick!

Du trodde at jeg var dum som en ku. Jeg var forelsket, men jeg ble **mistenksom**.

achterdochtig

Først overtalte du meg til å skrive testament på **bryllupsdagen** vår. Siden satte du inn elektrisk ovn på badet. Du begynte å prate om skumbad. Da ble jeg redd.

huwelijksdag

Jeg gikk til politiet. Poliitiinspektør Hansen og den **kvinnelige politibetjenten** Nilsen flyttet inn i nabohuset.

vrouwelijke agent

De viste meg to aviser. I disse leste jeg om to **dødsulykker** med skumbad. Det var også bilder. **Enkemannen var med** på bildene. Det var du. Broren til din andre kone hadde sendt avisene til politiinspektør Hansen for tre år siden

dodelijke ongevallen
de echtgenoot stond op

Han har **lett etter** deg i tre år.

gezocht naar

Jeg ligger ikke død i badekaret. Jeg har **klattret** opp på taket og kommet meg over til mine naboer.

geklauterd

Nå sitter jeg hos politibetjent Nilsen. Jeg er glad for at jeg har hjulpet politiet med å fange en **morder**.

moordenaar

Din Edith"

Dick **måpte**¹. Øynene **stirret**² vilt på brevet.

¹ mond viel open; ² staarden

Entrédøren ble åpnet. En tung politihand **tok tak i** Dicks skulder.

nam ... vast

Vi seiler vår egen sjø

*Een piratenlied uit een jeugdreeks "Kaptein Sabeltann"; voor de video zie:
<https://www.youtube.com/watch?v=8DDmMSZZjHw>*

Vi er sterke, vi er mange
For vi lar oss aldri fange
Når friheten **står på spill**
Her er alltid en kyst vi kan reise til
Vi **heiser**¹ seil, vi **kaster loss**²
Nå kan ingen **stansen**³ oss

op het spel staat

¹ hijsen; ² gooien de touwen
los; ³ tegenhouden

refreng

Lov¹ er vi **kvitt**², havet er fritt
Her er det plass til en **skummel** banditt
Vi drar **til sjøs**¹, der **hører vi til**²
Vinden i seilen fører oss hvor vi vil

¹ de wet; ² kwijt
griezelige

¹ naar zee; ² horen we thuis

Vi skal **kjempe**, vi skal vinne
 Nye **farvann** skal vi finne
 Himmelen står i brand
 Skal vi seile vårt skip over **ukjent** land
 La **rykter** gå i nord og sør
 Ingen **aner** hva vi gjør

strijden
 vaarwateren
 onbekend
 geruchten
 vermoedt

refreng

Alt vi **trenger** er frihet
 Og vann og daglig brød
 Drømmen kan ingen ta fra oss
 Vi seiler vår egen sjø

nodig hebben

Dans på **dekket**!!!!

het scheepsdek

refreng

Sitte stille, og tenke etter

Kaj Beckman

Kaj Beckman (1913-2002) was een Zweedse schrijfster en illustratrice.

Noen leser så fort.
 Ikke jeg.
 For jeg **tar det med ro**
 og ser på hvert ord
 og venter litt
 til noe hender.

doe het rustig aan

Om jeg leser ordet
HEST
 så kommer det en hest om en stund.
 Jeg gir den en **sukkerbit** og ser
 hvordan den **legger i vei**

paard
 klontje suiker
 op pad gaat

i galopp.

Og leser jeg
SOL
så **slår** jeg **meg ned**
og varmer meg
i den deilige sola.

Jeg leser
og **lukker** øynene
og venter
til noe hender
med ordene.

ga ... zitten

sluit

Maursluker bet seg selv i tungen

Maurslukeren Katrine fra Københavns Zoo har vært hos plastisk kirurg. Katrine hadde bitt seg selv i **tungen**¹. Den er 65 centimeter lang og **åpenbart**² ikke lett å **holde styr på**. Operasjonen har gått etter planen. Katrine har det godt igjen.

"Jeg ga Katrine noe **smertestillende** torsdag kveld, og jeg har sett til henne fredag morgen. Det er ingen **tvil** om at hun har det fint" sier Carsten Grøndahl, som er **dyrlege** i zoen.

"Operasjonen reddet Katrines liv. Hvis hun ikke var blitt operert, ville hun sikkert være død. Hun kunne nemlig ikke spise. Men nå går hun rundt **utenfor** sammen med **hannen**. Og vi håper at hun vil

begynne å spise igjen i **begynnelsen** av neste uke" sier dyrlegen. Katrine venter en **unge**, og den lille nye maurslukeren har det også godt, viser en skanning.

miereneter

¹ de tong; ² klaarblijkelijk
in toom te houden

pijnstillend
twijfel

dierenarts

buiten (het hok)
de mannetjesmierener

het begin
jong

Det var plastisk kirurg Per Bjerregaard som kom Katrine til hjelp. "Jeg tror at det aldri har skjedd før at en plastisk kirurg har operert en maursluker. Men jeg er bare glad for å kunne hjelpe" sier Per Bjerregaard.

Den 7. far i huset

Nesten alle eventyr begynner med: "**Det var en gang....**"

Dette eventyret **handler om** en mann som har gått hele dagen i skogen og i fjellet, og som nå er **sliten**. Han kommer til en gård og vil ha et sted å sove. Han vil også ha litt mat. Han spør en mann som bor på gården der om han kan **få hus** der i natt.

Denne mannen, som står ute og **hogger¹ ved²**, sier at det kan ikke han **bestemme¹**, **for²** han er ikke sjefen i huset. "Du må spørre far min!" sier han.

Og mannen spør så den neste mannen om han kan få hus der i natt. Denne mannen er **smed**. Han svarer **det samme**: "Det er ikke min sak. Du må spørre far min. Han sitter inne i **stua** og leser!"

Mannen går så inn og treffer den **tredje** faren i huset, som altså sitter og leser. Denne mannen sier det samme: "Du må spørre far min! Han sitter i stolen!"

Og mannen går inn i stua og spør den **fjerde** mannen i huset om han kan **få** sove der i natt. Men denne fjerde faren i huset svarer akkurat det samme: "Du må spørre far min! Han ligger der inne i senga!"

Men den **femte¹** faren kan **heller ikke²** gi mannen **tillatelse¹** til å sove der i natt. Og den **sjette²** faren, som ligger i et **vogge**, er så gammel og liten at han nesten **hverken** hører **eller** ser.

er was eens

gaat over
moe

logeren

¹ hakt; ² hout

¹ een beslissing nemen; ² want

smid
hetzelfde
de woonkamer

derde

vierde
mag

¹ vijfde; ² ook niet

¹ toestemming; ² zesde

wieg
noch ... noch

Endelig kommer mannen til den **sjuende** og siste faren, som er sjefen i huset. Han er den eldste. Men han er så liten at han ligger i et **horn** som henger på **veggen**. Og denne sjuende faren gir mannen både **husrom** og mat og seng, alt så fint at det kunne ha vært "for kongen selv!"

ten slotte
zevende

hoorn
de muur
onderdak

Familiefest

Det er fredag kveld. Barna er i seng, og nettopp nå står Anne på kjøkkenet og **baker** sjokoladekake. I morgen skal de ha en stor fest.

Svigerfaren¹, Nils, **fyller**² 60 år, og de har invitert familie og venner. Sønnen og **svigerdatter** til Nils, Martin og Anne, skal ha med seg to kaker til kaffen.

Dessuten¹ har de lovt å kjøpe **drikkevarer**².

Svigmoren¹, Anna, skal lage **hovedretten**², og Tove og Magnus skal ta med **forrett**³ og dessert.

Martin **gleder seg til**¹ **fødselsdagen**². Det kan gå mange år mellom hver gang hele familien er samlet, men i morgen kommer de alle sammen. Tante Mette og onkel Per kommer helt fra Spania. De har ikke vært i Norge på fem år.

bakt

¹ schoonvader; ² wordt schoondochter

¹ bovendien; ² dranken

¹ schoonmoeder; ² het hoofdgerecht; ³ voorgerecht

¹ kijkt uit naar; ² de verjaardag

En katt som venn

Jeg tenker ofte **tilbake** til hvor fint det var da jeg var liten. Noe av det fineste var **venninnene**. Ofte hadde man flere venninner, og de kunne brukes til **forskjellige** ting. Noen var best å leke ute med, og andre hadde mange fine ting. Hvis jeg **kjedet meg**, kunne jeg alltid **ringe** på døren til en av venninnene for å spørre om de ville leke med meg.

Ofte var det **foreldrene** som åpnet, og jeg måtte spørre

terug
de vriendinnen
verschillende

me verveelde
aanbellen

de ouders

om venninnen kunne komme ut. Noen ganger kunne hun ikke. Kanskje spiste hun middag eller måtte **rydde** rommet sitt. Da gikk jeg hjem igjen eller ringte på døren til en annen venninne.

Hos en av venninnene kom jeg så ofte **ubeleilig** at foreldrene til slutt kjøpte et **skilt** hvor det sto at hun spiste middag. Dette hengte de opp på døren. Når skiltet hang oppe **var det bare**¹ å snu. Middagen var **viktig**² her. Men som oftest var jeg heldig: hun kunne komme ut eller jeg kunne komme inn.

Nå er alt mer komplisert. Ingen henger skilt opp på døren om hva de gjør. Ingen som jeg kjenner **i hvert fall**.

For noen uker **siden** passet jeg på huset til sjefen min som var på **ferie**. Jeg passet på plantene, på posten, og ikke minst på katten i huset.

Katten og jeg ble gode venner. Den kom løpende når jeg kom fra jobb og fulgte meg et stykke på vei når jeg dro om morgenen.

Om kvelden kom den på **fanget** mitt og vi så på TV sammen.

Hvis katten ikke kom hjem når den pleide ble jeg litt nervøs. Jeg **lurte på** om det hadde skjedd noe, om den hadde blitt **overkjørt**¹ eller om den hadde **gått seg vill**².

Vi **tilbrakte** noen fine stunder sammen. Da **huspassingen**¹ var over **savnet**² jeg katten.

Men **eieren** sa til meg en gang at jeg kunne komme på besøk til katten om jeg ville. Kanskje det kunne bli litt

opruimen

ongelegen
bordje

¹ zat er niets anders op dan
² belangrijk

in elk geval

geleden
vakantie

schoot

vroeg me af
¹ overreden; ² verdwaald

brachten door
¹ de huisoppas; ² miste

de eigenaar

som i gamle dager?

Jeg kunne ringt på døren og hørt om katten var hjemme, og om den kunne komme ut og leke. Hvis den ikke spiste middag eller var ute og gjorde andre ting kunne vi vært sammen noen timer. Vi kunne lekt med hverandre eller bare sett litt på TV. Hvis jeg var riktig heldig kunne jeg kanskje få spise middag sammen med familien dens også.

De gangene den var **opptatt** kunne eieren henge opp skiltet hvor det sto hva katten gjorde. Da hadde jeg bare gått hjem igjen og livet hadde vært litt som **før**.

bezet

vroeget

En himmel full av stjerner

(Lillebjørn Nilsen)

zje: <https://www.youtube.com/watch?v=GH972-mTB3I>

En himmel full av **stjerner**,
blått hav så langt du ser,
en **jord** der blomster gror,
kan du **ønske** mer?
Sammen skal vi leve,
hver søster og hver bror,
små barn av **regnbuen**
og en **frodig** jord.

sterren

aarde

wensen

regenboog

vruuchtbaar

Noen tror **det ikke nytter**,
noen kaster tiden bort med **prat**.
Noen tror vi visst kan leve av
plast og syntetisk mat.
Og noen stjeler fra de unge,
som blir sendt ut for å slåss,
noen stjeler fra de mange
som kommer etter oss.

geen zin heeft

geklets

plastic

En himmel full av stjerner
blått hav så langt du ser,
en jord der blomster gror,
kan du ønske mer?
Sammen skal vi leve,
hver søster og hver bror,
små barn av regnbuen
og en frodig jord.

Men si det til alle barna!
Og si det til hver far og mor!
Dette er vår siste sjanse
til å dele et håp og en jord.

En himmel full av stjerner
blått hav så langt du ser,
en jord der blomster gror,
kan du ønske mer?
Sammen skal vi leve,
hver søster og hver bror,
små, små barn av regnbuen
og en frodig jord.

En dårlig suppe

Jørgen var en streng og gammel mann. En dag i juli reiste han på ferie til et lite **pensjonat**. Det var ikke dyrt å bo der, men han hadde hørt at mange sa at maten var dårlig. Derfor gikk han straks ut på kjøkkenet for å **si ifra** at han ville ha god mat.

I kjøkkendøra traff han en ung mann som **bar** en stor varm **gryte**. "Sett ned gryta og gi meg en skje," sa Jørgen. Den unge mannen prøvde å si nei, men han **fikk klar beskjed** om å gjøre som Jørgen hadde sagt.

Da Jørgen hadde fått skjeen og smakt på det som var i gryta, ropte han: "**Kaller** dere dette **for** suppe! Det er en skandale: suppa smaker jo som **oppvaskvann!**"

"Det **stemmer**," sa den unge mannen. "**Oppvask-maskinen**¹ vår er **gått i stykker**², og vi har vasket opp på **gammeldags** måte. Jeg var på vei ut for å tømme oppvaskvannet etter **frokosten**."

pension

duidelijk te maken

droeg
pot

werd duidelijk gemaakt

noemen
afwaswater

klopt
¹ vaatwas; ² defect
ouderwetse
het ontbijt

Eselet

Eselet til Hodja var borte. Det pleide å komme hjem igjen etter en stund. Men denne gangen kom det ikke **tilbake**. Og Hodja greide ikke å finne det. Derfor gikk han til byens sentrum og ropte: "Hjelp meg å **lete!** Hjelp meg å lete!"

terug
zoeken

"Hva får vi hvis vi finner eselet for deg?" spurte en mann.

"Den som finner eselet mitt, skal få det av meg", svarte Hodja.

"Men Hodja," sa folk. "Hvorfor vil du **finne igjen** det dumme eselet ditt hvis du likevel skal gi det bort?"

terugvinden

Hodja **himlet med øynene**. "Har dere aldri følt hvor glad en blir når en **finner igjen** noe en har mistet?"

sloeg z'n ogen ten hemel
terugvindt

Edvard Munch

Edvard Munch ble **født** på Løten i Hedmark i 1863, men da han var ett år gammel, flyttet familien til Oslo. Edvard hadde fire **søsken**, Sophie, Andreas, Inger og Laura.

geboren

broers en zussen

Da Edvard var fire år gammel, fikk moren tuberkulose og **døde**. Tante Karen flyttet inn i familien og ble nesten som en mor for dem. Edvard hadde et spesielt godt **forhold** til søsteren Sophie, men også hun fikk tuberkulose og døde. Dette **gikk sterkt inn på** ham, og både moren og søsterens død skulle komme til å **påvirke** ham som kunstner.

stierf

relatie
maakte een diepe indruk op

beïnvloeden

Edvard Munch likte tidlig å **tegne**. Han tegnet alt **mulig**, og det fortelles at han tegnet en kirke han kunne se fra **stuevinduet¹ om og om igjen²**, helt til den var som i **virkeligheten³**.

tekenen

mogelijk

¹ het raam van de woonkamer

² telkens weer opnieuw

³ de werkelijkheid

Da Edvard Munch ble **voksen**, ville han tegne og **male¹** helt annerledes. Han **var opptatt av²** at bildene han laget, skulle fortelle hva menneskene tenkte og følte. Det betydde at mange detaljer ble **utelatt**. Han kunne

volwassen

¹ schilderen; ² wou beslist

weggelaten

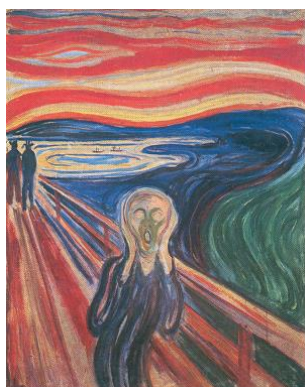
godt tegne et grønt ansikt hvis han mente at det **fikk fram**¹ den rette **følelsen**² hos personen. Ansiktet kunne også være uten munn og øyne.

¹ uitdrukte; ² gevoel

Munch hadde **utstillinger**¹ i Norge og i **Tyskland**². Mange likte ikke bildene hans, og de mente at han malte helt feil. Det ble skandale, og flere utstillinger måtte **stenge**¹. Disse **hendelsene**² var ikke bare negative. Munch ble berømt, og **etter hvert** ble han også **godtatt** som kunstner.

¹ tentoonstelling; ² Duitsland

¹ sluiten; ² gebeurtenissen
geleidelijk
aanvaard

"Skrik" er et av Edvard Munchs mest berømte bilder, og en av Norges sentrale **kunstsatter**¹. Bildet **finnes**² i fire **originalversjoner**, hvorav to **tilhører** Munch-museet og ett Nasjonalgalleriet. Det siste er **i privat eie**.

schreeuw

¹ kunstschaten; ² bestaat
originele versies
toebehoren aan
in privé bezit

Munch laget bildet etter en **angstfylt naturopplevelse**. I sin dagbok skrev han:

schrikwekkende
natuurervaring

"Jeg gikk **bortover** veien med to venner. Solen gikk ned. Jeg følte som et **pust**¹ av **vemod**². Himmelen ble plutselig blodig rød. Jeg **stanset**¹, **lente**² meg til **gjerdet**¹ og så ut over de flammende **skyene**² over den blåsvarte fjord og by. Mine venner gikk videre. Jeg sto der **skjelvende**¹ av angst og følte et stort **uendelig**² skrik **gjennom** naturen".

langs

¹ flard; ² weemoed

¹ hield halt; ² leunde

¹ de omheining; ² wolken

¹ trillend ; ² eindeloze
door

I 1897 møtte han Tulla Larsen for første gang. Våren 1898 reiste de sammen til Italia. Men snart sendte han Tulla til Paris, **der**¹ hun skulle vente til han **kom etter**². Senere var de sammen bare sporadisk. I 1902 kom de sammen til et **forsoningsmøte** i Åsgårdstrand. Det var en revolver i huset, og **ved et uhell** skjøt Munch seg selv i venstre hånd. Han ga Tulla Larsen **skylden** for ulykken, og ville ikke se henne mer.

¹ waar; ² nakwam

verzoeningsontmoeting
per ongeluk
de schuld

Edvard Munch bodde mange år i Tyskland, og her malte han mange **flotte** bilder. I en periode arbeidet han hardt og drakk for mye alkohol. Det endte med at han måtte på **sykehus** og få behandling.

mooie

ziekenhuis

Da han ble **frisk**, flyttet han hjem til Norge. Her begynte

gezond

han også å male bilder fra naturen med lyse og **friske** farger.

frisse

I 1916 kjøpte Edvard Munch Ekely på Skøyen, vest for Kristiania, hvor bodde han til sin død. Han døde den 23. januar 1944.

Lofottorsken

Alf Prøysen

zie: <https://www.youtube.com/watch?v=LYv4u7vRAts>

*De Lofoten zijn een eilandengroep voor de kust van Noorwegen ten noorden van de poolcirkel.
Henningsvær is een gemeente op één van de Lofoteneilanden.*

En **ekte**¹ Lofottorsk² jeg er,
for jeg er **født** i Henningsvær.
Fadderullan dei, fadderullan dei,
fadderullandullan dei.

¹ echte; ² kabeljauw
geboren

Den gang var jeg et torske-egg,
nå er jeg **voksen**¹ torsk med **skjegg**².
Fadderullan dei, fadderullan dei,
fadderullandullan dei.

toen
¹ volwassen; ² baard

Nå er jeg selv blitt torskefar,
og hundre tusen barn jeg har.
Fadderullan dei, fadderullan dei,
fadderullandullan dei.

Da jeg var lite torskebarn,
jeg **passet meg**¹ for **krok**² og **garn**³.
Fadderullan dei, fadderullan dei,
fadderullandullan dei.

¹ lette op; ² haak; ³ net

Jeg gjemte meg for sild og **sei**.
for alle ville spise meg.
Fadderullan dei, fadderullan dei,
fadderullandullan dei.

koolvis

Men nå er jeg blitt stor og **slem**,
nå er det jeg som spiser dem,
Fadderullan dei, fadderullan dei,
fadderullandullan dei.

brutaal

Men når jeg ser en **fiskemann**,
da **rømmer** jeg så fort jeg kan.
Fadderullan dei, fadderullan dei,
fadderullandullan dei.

visser
vlucht

Men det fins garn av alle slag,
jeg blir nok tatt en vakker dag.
Fadderullan dei, fadderullan dei,

fadderullandullan dei.

Hvis én **til slutt** skal spise meg,
så håper jeg at det blir deg!
Fadderullan dei, fadderullan dei,
fadderullandullan dei.

ten slotte

Harald Hårfagre

Harald Hårfagre levde fra cirka 885 til **omkring** 932. Han var sønn av kong Halvdan Svarte som var konge over en del av Norge. Da Harald var ti år gammel, døde faren. Harald ble konge, men han var **altfor** ung til å **styre** riket. Han fikk hjelp av farens gamle venner til han var **voksen** nok til å regjere selv.

ongeveer

te
besturen
volwassen

I Valdres bodde det en pen **jente** som het Gyda Eiriksdatter. Harald ville ha henne til kone, men hun sa at hun ikke ville **gifte seg** med ham før han var konge over hele landet. Harald **godtok** dette og **bestemte seg for** å bli konge over hele Norge. Tradisjonen sier at han lovte å ikke **klippe**¹ hår og **skjegg**² før han hadde samlet hele landet under seg, men det er bare en legende.

meisje

trouwen
aanvaardde
besloot
¹ knippen ; ² baard

Han samlet en stor **hær**¹ og dro **nordover**² **gjennom**³ landet. Overalt hvor han kom, forlangte han at folk skulle akseptere ham som sin konge. De som **nektet** å **anerkjenne**¹ ham som konge, fikk **brent ned**² gårdene sine, og mange ble drept. Harald og hans menn måtte **utkjempe**¹ mange små **slag**², men noen ganger var det flere småkonger som **slo seg sammen**¹. Et **voldsomt**² slag **fant sted**³ på Solskjel på Nordmøre.

¹ leger; ² noordwaarts; ³ door

weigerden
¹ erkennen; ² platgebrand

¹ leveren; ² veldslagen
¹ zich verenigden; ² hevige;
³ vond plaats

Vikingkjempen Sølve Kjove hadde samlet en stor hær for å **slåss** mot Harald Hårfagre. Kampen ble hard, men til slutt måtte småkongene **gi seg**¹ og **flykte**².

de grote Viking
vechten

¹ de strijd opgeven; ² vluchten

Det siste og **avgjørende** slaget fant sted i Hafrsfjord i Rogaland i 872. Småkonger fra Sørvestlandet, Agder og Telemark hadde slått seg sammen. Det ble en **blodig**

beslissende

bloedig

kamp med store **tap**² på hver side, men Harald og hans menn **klarte**¹ å slå ned all **motstand**².

verliezen

¹ slaagden erin; ² tegenstand

Etter dette slaget **regnet** Harald **seg for** konge over hele landet. Han hadde brukt ti år på dette, og nå husket han hva Gyda hadde lovet. De giftet seg og fikk fem barn, men Harald hadde også mange barn med andre kvinner.

beschouwde zich als

Da Harald var 80 år gammel lot han sønnen Eirik Blodøks bli konge, fordi han selv begynte å bli **svak**. Han levde ennå tre år, men døde i 932.

zwak

Inhoud

Inleiding.....	2
Da mennesket fikk kjæledyr	2
Det vi forsømte.....	3
Ravnen ¹ og osten ²	4
Sol, sol, kom igjen.....	5
Splitt og hersk.....	5
Votten.....	7
På restauranten.....	10
Mistet jobben.....	12
Sitater	12
Snø!!!! (En dagbok)	14
Nemo.....	17
En kriminalgåte	20
Sannheten om sola.....	21
Mord!	23
Vi seiler vår egen sjø.....	26
Sitte stille, og tenke etter.....	27
Maursluker bet seg selv i tungen.....	28
Den 7. far i huset.....	29
Familiefest.....	30
En katt som venn.....	30
En himmel full av stjerner	32
En dårlig suppe	33
Eselet	34
Edvard Munch	34
Lofottorsken	37
Harald Hårfagre	38
Inhoud.....	40
Colofon.....	41

Colofon

"Da mennesket fikk kjæledyr" is een tekst die vertaald en bewerkt werd door Eirin Edvardsen (zie eirinforteller.blogspot.com).

Het uitgangspunt van "Splitt og hersk" werd geïnspireerd door "Oblomov's Cat", een Nederlandse kortfilm van Hans Richter.

"Det vi forsømte" is een zgn "zwerftekst".

"Sol, sol, kom igjen" is een bekend kinderlied.

De fabels van Esopus vallen niet meer onder het copyright.

"Votten" is een Oekraïens dieren sprookje, waarvan de tekst o.a. te vinden is op www.barnehageside.no

"Mistet jobben" is een bewerking van een creative commons text: <http://home.no/emuzesto/>.

"Snø" is een bewerking van een zgn. zweeftekst".

"Nemo" is een tekst van Mysenskole: <http://www.mysenskole.no/>

"En kriminalgåte" is een tekst van een "tekstprosjekt" van Norsk nettskole.

"Sannheten om sola" is een creative commons text.

"Mord!" is een tekst van Møller kompetansesenter, die vrij gedownload mag worden.

"Den 7. far i huset" is een bewerking van een bekend Noors sprookje.

"Sjøormen i Loch Ness" is gebaseerd op een artikel in Dagbladets Helgemagasinet en een artikel in VG.

"En katt som venn" is een bewerking van de gelijknamige tekst in het gratis magazine Campus 5/2008, blz. 56

"En dårlig suppe" is een zgn. "zwerftekst"

De verhalen over Hodja zijn oude oosterse vertellingen.

Voor "Lofottorsken" zijn er een heleboel vindplaatsen op het internet.

De illustraties zijn gelabeld voor niet-commercieel hergebruik; de foto van Harald Hårfagre komt van <https://www.flickr.com/photos/stendueland/15226172600>